

**UCHWAŁA NR 21/VIII/2024
RADY GMINY BRANIEWO
Z DNIA 23 LUTEGO 2024 ROK**

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Braniewo
na lata 2024-2026**

Na podstawie art.18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 40,572, 1463, 1688) oraz art.176 pkt 1 i art.179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1426, 1429) Rada Gminy Braniewo uchwala, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się do realizacji Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Braniewo lata 2024-2026, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Braniewo.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie 1 stycznia 2024 r. i podlega ogłoszeniu w sposób zwyczajowo przyjęty.

**PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY**

Stanisław Żołędziewski

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Braniewo na lata 2024-2026

Braniewo 2024

Spis treści

I. Wstęp.....	5
II. Podstawa prawna.....	5
III. Założenia ogólne.....	6
IV. Diagnoza.....	7
V. Cele i działania Programu.....	10
VI. Efekty i Rezultaty Programu.....	10
VII. Adresaci Programu.....	11
VIII. Realizatorzy Programu.....	11
IX. Źródła finansowania.....	11
X. Monitoring i ewaluacja.....	12

I. Wstęp

Z dniem 31 grudnia 2023 r. kończy się okres obowiązywania i realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Braniewo na lata 2021-2023 przyjętego Uchwałą Nr 4/VIII/2021 Rady Gminy Braniewo z dnia 29 stycznia 2021 r. Jednym z zadań własnych gminy jest opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny. Owy obowiązek wynika z art. 176 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu pieczy zastępczej.

W ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zawarte są zasady i formy, określające pomoc rodzinom borykającym się z trudnościami. Opracowanie i realizacja 3-letnich programów, mających na celu wspieranie rodziny, powinno opierać się na wzajemnej współpracy i współdziałaniu odpowiednich instytucji publicznych, organizacji pozarządowych oraz innych instytucji i osób, które pośrednio lub bezpośrednio zajmują się wsparciem rodziny i ochroną dzieci.

II. Podstawa prawna

Rodzina i dziecko są chronione w ustawodawstwie polskim w przepisach prawnych o najwyższej randze, czyli Konstytucji. W art. 18 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej znajduje się następujący zapis, mianowicie iż „Małżeństwo jako związek kobiety i mężczyzny, rodzina, macierzyństwo i rodzicielstwo znajdują się pod ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej”¹.

Do pozostałych aktów prawa, na podstawie, których opracowano Gminny Program Wspierania Rodziny zalicza się:

1. Ustawa z 09 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, (t.j. Dz. U. z 2023, poz. 1426, 1429).
2. Ustawa z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 901, 1693, 1938).
3. Ustawa z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 390, 658, 852, 1429).
5. Ustawa z 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, (t. j. Dz. U. 2023 r. poz. 2151).
6. Ustawa z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249, z 2023 r. poz. 289, 535, 1606).
7. Ustawa z 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1923).
8. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Braniewo na lata 2016-2024 przyjęta Uchwałą Nr 17/VII/2016 Rady Gminy w Braniewie z dnia 11 marca 2016 r w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Braniewo.

¹ Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 (Dz. U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483ze zm.).

III. Założenia ogólne

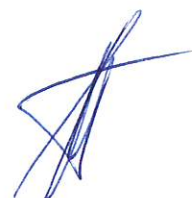
W Rzeczypospolitej Polskiej podstawową komórką społeczną jest rodzina, to naturalne środowisko rozwoju i dobra wszystkich jej członków, zwłaszcza dzieci. Rodzinę, w której ukazują się trudności opiekuńczo-wychowawcze należy objąć wsparciem odpowiednich instytucji i organizacji, które działają na rzecz rodziny. Dobro dziecka jest priorytetem i jednocześnie najważniejszym wyznacznikiem działania dla służb pomocowych.

Ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej przyświeca dobro dzieci, potrzebujących szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia. Ma na celu dbanie o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, zapewnienie ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju, i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci. Działanie te opierają się na przekonaniu, że efektywna pomoc rodzinie doświadczającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci, ich skuteczna ochrona i pomoc mogą zostać osiągnięte, dzięki współpracy wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami.

W/w ustawa wskazuje, iż wspieranie rodziny dotkniętej trudnościami w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych opiera się na planowaniu działań, których celem jest przywrócenie rodzinie umiejętności wypełniania tychże funkcji. Wspieranie rodziny prowadzi się poprzez pracę z rodziną.

Do wspierania rodziny zobligowane są jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, m.in.: Policją, instytucjami oświatowymi i podmiotami leczniczymi, kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi.

Z w/w ustawy wynika, iż dziecko ma prawo do wychowywania w rodzinie, zaś w przypadku konieczności wychowania dziecka poza rodziną, opieki i wychowania w rodzinnych formach pieczy zastępczej, powrotu do rodziny, do utrzymania osobistych kontaktów z rodzicami (chyba, że sąd postanowi inaczej), stabilnego środowiska wychowawczego. Do praw dziecka zalicza się również kształcenie, rozwoju uzdolnień, zainteresowań, przekonań oraz zabawy i wypoczynku, pomoc w przygotowaniu do samodzielności, ochrona przez arbitralną lub bezprawną integracją w życie dziecka, informacji i wyrażania opinii w sprawach, które go dotyczą, odpowiednio do jego wieku

i stopnia dojrzałości, ochrony przed poniżającym traktowaniem i karaniem, poszanowaniem tożsamości religijnej i kulturowej, dostępu do informacji dotyczących jego pochodzenia².

Wspieranie rodziny może być prowadzone w dwóch formach. Pierwsza z nich to praca z rodziną, natomiast druga to pomoc w opiece i wychowaniu dziecka.

Do wspierania rodziny niezbędne jest wyrażenie przez nią zgody na podjęcie działań, jej aktywny udział, przy udziale zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.

Praca z rodziną jest prowadzona w szczególności poprzez:

- 1) konsultacje i poradnictwo specjalistyczne,
- 2) terapię i mediację,
- 3) usługi dla rodzin z dziećmi, w tym usługi opiekuńcze i specjalistyczne,
- 4) pomoc prawną, zwłaszcza w zakresie prawa rodzinnego,
- 5) organizowanie dla rodzin spotkań, mających na celu wymianę ich doświadczeń oraz zapobieganie izolacji, zwanych dalej „grupami wsparcia” lub „grupami samopomocowymi”.

W przypadku czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną, praca z nią także jest prowadzona.

Aby wesprzeć rodzinę dotkniętą trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi dziecko może zostać objęte opieką i wychowaniem w placówce wsparcia dziennego, rodzinie może być przydzielony asystent rodziny bądź zapewnione wsparcie przez rodzinę wspierającą.

W przypadku braku możliwości zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców biologicznych dzieci kieruje się do pieczy zastępczej, która prowadzona jest w formie rodzinnej lub instytucjonalnej. Wówczas podejmuje się działania mające na celu zrealizowanie planu pracy z rodziną i dzieckiem, który pozwoli na powrót dziecka do rodziny biologicznej.

IV. Diagnoza

Gmina Braniewo jest gminą wiejską położoną w powiecie braniewskim. Składa się z 28 sołectw: Bemowizna, Bobrowiec, Brzeszczyny, Garbina, Gronowo, Gronówko, Grzechotki, Jarocin, Klejnowo, Krasnolipie, Krzewno, Lipowina, Mikołajewo, Nowa Pasłęka, Pęciszewo, Podgórze, Podleśne, Rodowo, Rogity, Rudłowo, Rusy, Stępień, Świętochowo, Szyleny, Wola Lipowska, Zakrzewiec, Zawierz, Żelazna Góra.

² Art. 4 ustawy z 09 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, (tj. Dz. U. z 2023, poz. 1426 ze zm.).

Według danych z Urzędu Gminy Braniewo liczba mieszkańców w poszczególnych latach znacząco się zmniejsza, co przedstawia poniższa tabela:

Data	Liczba zameldowanych osób
31.12.2020	5 954
31.12.2021	5 834
31.12.2022	5 809

Powody przyznania pomocy, liczba rodzin i osób w rodzinie, którym udzielono pomocy w latach 2020-2022

Powód korzystania z pomocy społecznej	Liczba rodzin			Liczba osób w rodzinie		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Ubóstwo	182	145	152	420	346	382
Sieroctwo	0	0	0	0	0	0
Bezdomność	0	2	1	0	2	3
Bezrobocie	161	131	129	409	369	356
Niepelnosprawność	90	74	78	171	140	134
Długotrwała lub ciężka choroba	12	12	4	17	18	7
Przemoc w rodzinie	1	1	0	2	2	0
Potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności	26	12	17	123	69	96
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	7	5	4	28	25	16
Trudność w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	2	1	1	2	1	1
Alkoholizm lub narkomania	10	7	7	11	8	9
Zdarzenie losowe i sytuacja kryzysowa	0	0	1	0	0	2
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0	0	0	0

Liczba rodzin, którym udzielono wsparcia asystenta rodziny w latach 2020-2022

	2020	2021	2022
Liczba rodzin	2	3	3
Liczba dzieci w rodzinach	11	12	11

Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej oraz koszt ponoszony przez Gminę

	2020	2021	2022
Liczba dzieci	9	13	14
Koszt ponoszony przez Gminę	83.412,38 zł.	95.829,44 zł.	148.471,73 zł.

Procedura Niebieskich Kart

	2020	2021	2022
Liczba nowych Niebieskich Kart (założonych w Gminie + otrzymanych z innych Gmin)	9	14	13
Liczba zamkniętych Niebieskich Kart	15	14	10
Liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego	4	4	5
Liczba spotkań Grup Roboczych	82	52	43

V. Cele i działania Programu

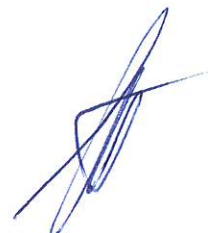
Rozwój zintegrowanego systemu pomocy, obejmującego swoim zakresem wsparcie rodziny w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych a także zapewnienie odpowiednich warunków życia dzieciom w naturalnym środowisku rodzinnym stanowi główny cel Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Braniewo na lata 2024-2026.

Cele szczegółowe:

1. Profilaktyczna działalność, ukierunkowana na umacnianie więzi rodzinnych, unaocznianie zagrożeń, wynikających ze spożywania alkoholu, substancji psychoaktywnych i stosowaniem przemocy, a także promowanie zdrowego stylu życia.
2. Zapobieganie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny.
3. Wzbogacenie oferty pomocy i opieki specjalistycznej.
4. Poszerzanie metod pracy z rodziną.
5. Podnoszenie standardów pracy, podnoszenie kompetencji zawodowych, co przyczyni się do wzmocnienia potencjału kadrowego.
6. Wspieranie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny biologicznej.

VI. Efekty i rezultaty Programu

1. Ograniczenie umieszczania dzieci w pieczy zastępczej.
2. Poprawa funkcjonowania rodzin z problemami opiekuńczo- wychowawczymi.

3. Dostęp do usług publicznych.
4. Promowanie wartości dużych rodzin.
5. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb, co przyczyni się do poprawy sytuacji bytowej rodzin.
6. Rozwój efektywnej współpracy między instytucjami i organizacjami realizującymi program wspierania rodziny.
7. Podejmowanie działań profilaktycznych, mających na celu zapobieganie powstawania sytuacji kryzysowych w rodzinach.
8. Zagospodarowanie wolnego czasu dzieciom i młodzieży, promowanie zdrowego stylu życia.
9. Zwiększenie świadomości społeczeństwa w zakresie prawidłowego funkcjonowania rodziny i poprawnych relacji rodzinnych.

VII. Adresaci Programu

1. Rodziny dotknięte trudnościami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.
2. Rodziny, w których występuje przemoc domowa lub problem uzależnienia od alkoholu lub substancji psychoaktywnych.
3. Dzieci i młodzież z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym.
4. Osoby, instytucje i organizacje działające na rzecz pomocy dziecku i rodzinie.

VIII. Realizatorzy Programu

Na terenie Gminy Braniewo w budowę lokalnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną zaangażowane są instytucje o zasięgu gminnym i powiatowym:

- Urząd Gminy w Braniewie,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gminie Braniewo,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Braniewo,
- Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Braniewo,
- Szkoła Podstawowa im. Wincentego Witosa w Lipowinie,
- Komenda Powiatowa Policji w Braniewie,
- Sąd Rejonowy w Braniewie,
- Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Braniewie,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Braniewie,
- Organizacje pozarządowe.
- inne.

IX. Źródła finansowania

Źródłem finansowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Braniewo na lata 2024-2026 będą:

- środki własne Gminy,
- dotacje z budżetu państwa,
- środki pozabudżetowe- projekty.

X. Monitoring i ewaluacja

Koordynatorem Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Braniewo na lata 2024-2026 jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Braniewie. Do dnia 31 marca każdego roku Kierownik GOPS przedłoży Radzie Gminy Braniewo sprawozdanie za rok poprzedni z realizacji Programu.

Monitoring będzie odbywał się na bieżąco, równoległe z realizacją poszczególnych zadań przy współpracy wszystkich instytucji zaangażowanych we wspieranie rodziny.

**PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY**

Stanisław Żołędziewski

